

Новіченко Л. С.,
к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку,
аудиту та оподаткування,
Національна академія статистики, обліку та аудиту
(м. Київ)

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО АУДИТУ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Розвиток державного фінансового аудиту в Україні як дієвої форми державного фінансового контролю є запорукою вдалої реалізації контрольної функції держави. Імплементация європейських та міжнародних стандартів проведення державного аудиту зумовлює необхідність удосконалення механізму проведення державного фінансового аудиту використання коштів з державного та місцевого бюджетів суб'єктами господарювання. З метою формування належного законодавчого базису для встановлення єдиних організаційно-методичних підходів до здійснення державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання був прийнятий Порядок проведення Державною аудиторською службою, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання [2]. Зазначений нормативний документ містить основні теоретичні та прикладні аспекти проведення державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, його основні завдання та етапи проведення.

«Державний фінансовий аудит діяльності суб'єктів господарювання – це вид державного фінансового аудиту, що полягає у перевірці та аналізі стану справ щодо законного та ефективного використання державних та/або комунальних коштів і майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, стану внутрішнього контролю у суб'єктів господарювання» [2]. Таке трактування поняття «державний фінансовий аудит діяльності суб'єктів господарювання» закріплене на законодавчому рівні свідчить про превентивну його спрямованість для запобігання виникненню недоліків та неправомірного використання державних коштів суб'єктами господарювання.

Дослідження законодавчих документів з питань організації державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання засвідчило недостатню урегульованість даного питання. Зокрема, у Порядку проведення Державною аудиторською службою, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання [2] передбачено, що планування та організація аудиту полягають у попередньому вивченні об'єкту аудиту, складанні та затвердженні робочого плану та програми аудиту. Однак, у наведеному нормативному документі не наведено переліку основних питань, які мають бути досліджені при вивченні середовища функціонування та системи внутрішнього контролю суб'єкта господарювання. Крім того, не затверджені і не наведені в додатках типові форми робочого плану та програм аудиту, що сприяло б чіткому впорядкуванню повноважень аудиторів Державної служби аудиту України при плануванні та організації державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання.

Підтримуємо позицію, Ю.П. Петренко що «основними проблемами щодо ефективного застосування державного фінансового аудиту є відсутність відповідної законодавчої бази, яка б регламентувала визначення даного поняття, види, суб'єкти, об'єкти, предмет та описувала чітку методологію і організацію такого роду аудиту, чітко визначала повноваження органів контролю на яких покладено функцію проведення аудиту у державному секторі. Для цього необхідно розробити окремий закон, який вніс би роз'яснення стосовно державного фінансового аудиту. Як наслідок внести зміни до існуючих нормативних актів, які регламентують діяльність суб'єктів контролю. Не менш важливою є проблема відсутності ґрунтовних досліджень в галузі державного фінансового аудиту, що призводить до помилкового розуміння мети і завдань даного виду аудиту, як користувачів, так і управлінського персоналу об'єкту перевірки» [1, с. 82].

В частині методичних положень проведення державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання на законодавчому рівні фрагментарно врегульовано питання порядку здійснення аудиторських процедур та встановлення їх класифікації. Недостатньо детально описаними є методичні положення в частині формування і порядку узагальнення й документального оформлення аудиторських доказів, які є основою для підготовки аудиторського висновку, пропозицій та рекомендацій, які є обов'язковими для виконання суб'єктом господарювання. Наявність наведених недоліків призводить до відсутності єдиної системи контрольних заходів та аудиторських процедур, порушення їх використання на різних

етапах проведення державного фінансового аудиту суб'єкта господарювання. Нині існує нагальна потреба в розширенні переліку організаційно-методичних положень здійснення державного фінансового аудиту суб'єкта господарювання, які слід врегулювати на законодавчому рівні. Реалізація таких заходів сприятиме зростанню ефективності функціонування державного фінансового аудиту та посиленню відповідальності суб'єкта господарювання за використання державних коштів та майна.

Список використаних джерел

1. Петренко Ю.П. Державний фінансовий аудит: проблеми та перспективи запровадження в Україні. Культура народів Причорномор'я. 2011. № 205. С. 80-82
2. Порядок проведення Державною аудиторською службою, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання: Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 27 березня 2019 р. № 252 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/252-2019-%D0%BF#Text>